

Бриселске преговоре Србије и „Косова“, осим дуготрајности (почели 2011) и неизвесног исхода, карактеришу одређене неуставности, гледано из угла српског (од 2006) и, у мањој мери, „косовског“ устава (од 2008) (два устава су стављена у исту равн само за потребе овог текста). Свакако да је одговорност за кршења сопствених устава, превасходно, на двома преговарачким странама али, упада у очи, да се организатор и покровитељ преговора – ЕУ (уз надзор САД), уопште не обазире на неуставности проистекле из ових преговора.

Познато је да та два устава, осим што исту територију другачије називају, сасвим супротно уређују њен правни статус – по нашем уставу Косово и Метохија је територијална заједница са „суштинском аутономијом“ у Србији (чл. 182), док је по „косовском“ уставу то „независна, суверена (...)“ република (чл. 1). Ова супротност казује да је немогуће постићи међусобни статусни споразум а да се не прекрши бар један од ова два устава.

Косовска страна учествује у бриселском преговарању са циљем да до краја оживи одредбе свог устава о независној и сувереној држави на читавој територији „Косова“ и да, као таква, добије признање од матичне државе Србије. Из угла „косовског“ устава проблематично може бити тек то што је спровођењем Првог бриселског споразума (2013) „Косово“ стекло стварну власт над читавом уставном територијом (уз постојећи међународни надзор) па је свако евентуално преговарање о промени таквог стања само по себи неуставно. За њих је мањи уставни проблем овлашћење за преговоре јер су се, по позиву ЕУ, мењали преговарачи - Први бриселски споразум потписао је „косовски“ премијер и ратификовала га је Скупштина „Косова“ (2013), а председник „Косова“ има надлежност да „води спољну политику државе“ (чл. 84 т. 10) и сада је преговарач. Ствар олакшава то што „косовски“ устав оставља широк терен за преговоре јер сваки ваљано ратификован међународни споразум, па и онај о територији, има примат у односу на домаће право (чл. 19).

Званичан циљ учествовања српске стране у преговорима није познат јавности, осим ако не узмемо да су то, све у један: „очување мира и стабилности, о(п)станак Срба на Космету и побољшање животних услова им, Србијине европске интеграције“ и друга општа места. Ово, само по себи, није противуставно, али јесте преговарање о територији која је „јединствена и недељива (...) неповредива (...)“ (чл. 8), као што је било противуставно и потписивање Првог бриселског споразума којим се гасе институције Србије на уставној територији. Посебно је проблематично то што садашњи преговарач(и) нема уставну надлежност да води спољну политику (Влада „утврђује и води политику“, чл. 123) и потписује међународне споразуме, као што нема ни овлашћење Народне скупштине или Владе како за учествовање у овим преговорима тако ни за потписивање неког правно обавезујућег споразума.

Неуставност и лицемерје бриселских преговора

Пише: Слободан Орловић
петак, 30 новембар 2018 04:00

